

105. MEKTUP

۱۰۵- ﴿ الْمَكْتُوبُ الْخَامِسُ وَالْمِائَةُ : اِلَى الْحَكِيمِ عَبْدِ الْقَادِرِ فِي بَيَانِ اَنَّ الْمَرِيضَ مَا لَمْ يَصِحَّ وَلَمْ يَبْرَأْ لَا يَنْفَعُهُ غَدَاءٌ اَصْلًا وَمَا يَنَاسِبُهُ ﴾

قَدْ تَقَرَّرَ عِنْدَ الْحُكَمَاءِ اَنَّ الْمَرِيضَ مَا دَامَ مَرِيضًا لَا يَنْفَعُهُ غَدَاءٌ اَصْلًا وَلَوْ كَانَ مِنْ اَعَزِّ الْاَكْلِ وَاَحْسَنِهِ بَلْ هُوَ مُقَوِّ لِمَرَضِهِ ﴿ع﴾: اَلَا كُلُّ مَا تَالِ الْعَلِيلُ عَلِيلٌ * فَيَسْتَعْلُونَ اَوَّلًا بِفِكْرِ اِزَالَةِ مَرَضِهِ ثُمَّ يَجْتَهِدُونَ فِي تَحْصِيلِ الْقُوَّةِ بِاَعْدِيَةِ مُنَاسِبَةِ لِمَرَاجِهِ وَحَالِهِ بِالتَّدْرِيجِ فَكَذَلِكَ الْاِنْسَانُ مَا دَامَ مُبْتَلًى بِمَرَضِ الْقَلْبِ كَمَا قَالَ تَعَالَى "فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ" لَا تَنْفَعُهُ عِبَادَةٌ وَطَاعَةٌ اَصْلًا بَلْ هِيَ مُضِرَّةٌ لَهُ "رُبَّ تَالٍ لِلْقُرْآنِ وَالْقُرْآنُ يَلْعَنُهُ" حَدِيثٌ مَعْرُوفٌ "وَرُبَّ صَائِمٍ لَيْسَ مِنْ صِيَامِهِ اِلَّا الْجُوعُ وَالْظَّمَأُ" خَبَرٌ صَحِيحٌ فَاطِبَاءُ الْقُلُوبِ اَيْضًا يَأْمُرُونَ اَوَّلًا بِاِزَالَةِ الْمَرَضِ وَذَلِكَ الْمَرَضُ عِبَارَةٌ عَنْ تَعَلُّقِ الْقَلْبِ بِغَيْرِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى بَلْ هُوَ تَعَلُّقُ الْاِنْسَانِ بِنَفْسِهِ فَاِنَّ الْاِنْسَانَ كُلَّمَا يُحِبُّهُ وَيَطْلُبُهُ اِنَّمَا يُحِبُّهُ وَيَطْلُبُهُ لِنَفْسِهِ فَاِنْ اَحَبَّ اَوْلَادَهُ يُحِبُّهُمْ لِنَفْسِهِ وَكَذَلِكَ الْاَمْوَالُ وَالرِّيَاسَةُ وَالْحَاةُ فَمَعْبُودُهُ فِي الْحَقِيقَةِ هُوَ نَفْسُهُ فَمَا دَامَ الْاِنْسَانُ لَمْ يَتَخَلَّصْ مِنْ هَذَا التَّعَلُّقِ وَالْاِرْتِبَاطِ لَا وَجْهَ لِرَجَاءِ النَّجَاةِ فَفِكْرُ اِزَالَةِ هَذَا الْمَرَضِ لَا زِمَ لِلْعُلَمَاءِ اُولَى الْاَلْبَابِ وَالْحُكَمَاءِ ذَوِي الْاَبْصَارِ ﴿ع﴾: وَيَكْفِي مَنْ لَهُ فَهْمٌ اِشَارَةٌ

﴿ TÜRKGÇE ANLAMAMI ﴾

Bu mektup Hakîm Abdulkâdir'e yazılmış olup hasta iyileşip hastalıktan kurtulmadıkça gıdanın ona kesinlikle fayda etmeyeceğini beyan etmektedir.

Hekimler nezdinde sâbittir ki; hastanın hastalığı devam ettiği sürece, en değerli ve en güzel yiyecek de olsa gıda ona kesinlikle fayda vermez, hatta hastalığını daha da artırabilir.

"Dikkat edin! Hastaya ulaşan her şey hastalıktır." (Şiir).

Bu sebeple hekimler önce hastalığı yok etme düşüncesiyle meşgul olurlar. Sonra hastanın, mizacına ve durumuna uygun gıdalarla kuvvet kazanması için çalışırlar.

İşte kalp hastalığına yakalanan insanın durumu da aynı böyledir. Allah Te'âlâ'nın buyurduğu gibi: "Onların kablerinde hastalık vardır." (Bakara, 10). Dolayısıyla ona ne ibâdet ne taat hiçbir şey fayda vermez hatta zarar bile verebilir. "Nice Kuran okuyucuları vardır ki; Kuran onlara lanet eder."¹²⁸ hadîsi meşhur bir hadistir. Ve "Nice oruç tutan vardır ki; orucu açlık ve susuzluktan başka bir şey değildir."¹²⁹ hadîsi sahîh bir hadistir.

Aynı şekilde kalp doktorları da önce hastalığın yokedilmesini emrederler ki; bu hastalık kalbin Hakk Subhânehû ve Te'âlâ'dan başka bir şeyle ilgilenmesinden ibârettir. Hatta insanın kendi nefsi ile ilgilenmesidir. Çünkü insan sevdiği ve istediği her şeyi kendi nefsi için ister ve sever. Çocuklarını severse kendi nefsi için sever. Mallar, reislik, makam ve mevkide de durum aynıdır. Hakikatte onun taptığı, nefsidir. Dolayısıyla insan bu bağılıklardan kurtulmadıkça kurtuluş ümidine yer yoktur. O halde akıl sahibi âlimlerin ve basîret sahibi bekîmlerin bu hastalığı yoketmek için kafa yormaları gerekir.

"Anlayana bir işaret bile yeterfidir." (Şiir).

KELİME ANLAMI

105. إِلَى الْحَكِيمِ عَبْدِ الْقَادِرِ Yüz beşinci mektup الْمَكْتُوبُ الْخَامِسُ وَالْمِائَةُ : < 105. >
 HAKİM ABDÜLKADİR'E YAZILMIŞTIR فِى بَيَانِ Şunun beyanı hakkındadır أَنَّ الْمَرِيضَ
 ŞÜPHEŞİZ HASTA مَا لَمْ يَصِحَّ Sıhhat bulmadıkça وَلَمْ يَرَأَ Ve iyileşmedikçe لَا يَنْفَعُهُ
 Ona fayda etmez غَدَاءُ أَصْلًا Asla hiçbir gıda Ve buna benzer şeyler hakkında >

¹²⁸ Bu hadisin tahriri için bkz. C. 1, mektup 9 un ilgili dipnotu.

¹²⁹ Bu hadisin tahriri için bkz. C. 1, mektup 9 un ilgili dipnotu.

أَنَّ الْمَرِيضَ (N(e)?) Hekimlerin nezdinde عِنْدَ الْحُكَمَاءِ (N(e)?) Sabit olmuştur قَدْ تَقَرَّرَ
 Şüphesiz hasta kimse مَرِيضًا Hasta olduğu müddetçe لَا يَنْفَعُهُ Ona fayda etmez
 مِنْ أَعَزِّ الْأَكْلِ (N(e)?) En değerli O gıda olsa bile وَلَوْ كَانَ Asla hiçbir gıda غِذَاءً أَصْلًا (N(e)?)
 مَقْوًى لِمَرَضِهِ (N(e)?) Hatta o gıda بَلْ هُوَ Ve en güzellerinden وَأَحْسَنِهِ yiyeceklerden
 نَالَ الْعَلِيلُ (ع) Her şey ki; Hastalığını güçlendiricidir مِيسْرًا Bilmiş olun كُلُّ مَا
 Hasta onu elde ediyor / yiyor (N(e)?) Hastadır أَوْلًا Hekimler ilk önce
 ثُمَّ يَجْتَهِدُونَ Hastalığını yok etme düşüncesiyle يَفْكِرُ إِرَازَةَ مَرَضِهِ (N(e)?) meşgul olurlar
 Sonra çalışırlar (N(e)?) Hastanın kuvvet kazanması konusunda فِي تَحْصِيلِ الْقُوَّةِ (N(e)?)
 Mizacına ve haline لِمِزَاجِهِ وَحَالِهِ (N(e)?) Münasip gıdalarla بِأَعْدِيَةٍ مُنَاسِبَةٍ (N(e)?)
 İbtilâ مَادَامَ مُبْتَلًى İşte insan da böyledir فَكَذَلِكَ الْإِنْسَانُ Yavaş yavaş بِالتَّدْرِيجِ (N(e)?)
 olduğu sürece (N(e)?) Kalp hastalığına بِمَرَضِ الْقَلْبِ Allâh-u Teâla Kَمَا قَالَ تَعَالَى
 لَا تَنْفَعُهُ "Hastalık" مَرَضٌ "Onların kalplerinde vardır (N(e)?) "فِي قُلُوبِهِمْ" gibi buyurduğu
 بَلْ هِيَ HİÇBİR ŞEKİLDE! حَيْثُ لَا يَنْفَعُهُ عِبَادَةٌ وَطَاعَةٌ (N(e)?) İnsana fayda vermez
 Hatta o ibadet (N(e)?) مُضِرَّةٌ لَهُ Ona zarar vericidir "رُبَّ تَالٍ (N(e)?) "Nice okuyan vardır (N(e)?)
 حَدِيثٌ مَعْرُوفٌ (Bu söz nedir?) "Kur'an, ona lânet eder" وَالْقُرْآنُ يَلْعَنُهُ Kur'an'ı لِلْقُرْآنِ
 Bilinen bir hadistir وَرُبَّ صَائِمٍ "Nice oruçlu vardır ki; Onun orucu لَيْسَ مِنْ صِيَامِهِ
 değildir Bu da sahih bir خَبَرٌ صَحِيحٌ Ancak açlık ve susuzluktur" إِلَّا الْجُوعُ وَالْظَّمْأُ
 ılık يَأْمُرُونَ أَوْلًا Beden tabipleri gibi Kalplerin tabipleri فَاطِبَاءُ الْقُلُوبِ haberdır
 Bu وَذَلِكَ الْمَرَضُ Hastalığın giderilmesini بِإِرَازَةِ الْمَرَضِ (N(e)?) önce emrederler
 hastalık (N(e)?) İbarettir (N(e)?) Kalbin ilişkili olmasından (N(e)?) عَنْ تَعَلُّقِ الْقَلْبِ
 Hatta o بَلْ هُوَ Hak Sübhânehû ve Teâla'nın dışındakilerle بِغَيْرِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى
 فَانَّ الْإِنْسَانَ İnsanın kendi nefsiyle ilgilenmesidir تَعَلَّقُ الْإِنْسَانُ بِنَفْسِهِ (N(e)?) hastalık
 Zira insan أَمَّا يُحِبُّهُ وَيَطْلُبُهُ Ve istediğini وَيَطْلُبُهُ Her sevdiğini كُلَّمَا يُحِبُّهُ
 ve ister (N(e)?) Eğer severse (N(e)?) Evlatlarını يُحِبُّهُمْ أَوْلَادَهُ
 الْأَمْوَالُ وَالرِّيَاسَةُ (N(e)?) Aynı durumdadır وَكَذَلِكَ Onları kendi için seviyordur لِنَفْسِهِ
 Hakîkatte فِي الْحَقِيقَةِ İnsanın mâbudu فَمَعْبُودُهُ İnsan malı, reislik ve makam mevki وَمَالُهُ

لَمْ يَتَخَلَّصْ (Ne?) O kendi nefsidir فَمَادَامُ الْإِنْسَانُ (Needir?) İnsan olduğu sürece
 لَا وَجْهَ (Nece?) Bu ilgi ve irtibattan Yol yoktur (Nece?)
 مِنْ هَذَا التَّعَلُّقِ وَالْإِرْتِبَاطِ (Needen?) Kurtulmamış
 فَفِكْرُ إِزَالَةِ هَذَا الْمَرَضِ (Nece?) Bu hastalığı yok etmek
 لِرَجَاءِ النَّجَادِ (Needir?) Kurtuluşu ümit etmeye
 أُولَى الْأَلْبَابِ (Öyle alimler ki;) Alimlere gereklidir
 دَوَى الْأَبْصَارِ (Öyle hikmet ehli ki;) Hikmet ehline gereklidir
 وَالْحُكَمَاءِ (Nece?) Basîret sahibi
 وَكَفَى (Nece?) Bir işaret
 مَن لَّهُ فَهَمٌّ (Nece?) Yeter (Nece?) Mısra
 وَكَفَى (Nece?) Yeter (Nece?) Mısra

